

MAĀ KARY

ĀšterĀ½, 26 Ānor 2019

MĀsĀ-c Ānor je krĀtkĀ½ pĀ™eklenovacĀ-most mezi konĀcĀ- zimou a jarem. ParadoxnĀ je zemĀ nejblĀ-Ā¾ slunci 3. ledna a pak se od slunce vzdaluje, ale dĀ-ky naklonĀnĀ© ose zemĀkoule, se my, na severnĀ- polokouli, pomalu suneme do letnĀ-ho období-, zatĀ-mco protinoĀ¾ci to majĀ- ĀplnĀ naopak.

PĀ™Ā-roda se zaĀĀ-nĀi probouzet, nejsou to uĀ¾ jenom bledule, kterĀ© vylĀzajĀ- i z pod snĀhu, objevily se snĀĀ¾enky a talovĀ-ny, takĀ© devĀtsil zaĀĀ-nĀi vykukovat ze zemĀ, na keĀ™Ā-ch jsou rozĀepejĀ™enĀ© kvĀty vilĀ-nĀ-, na plotech malĀ©, Ā¾lutĀ© kvĀtky nahokvĀtĀho jasmĀ-nu a koĀiĀky na jĀ-vĀich vystrkujĀ- chlupatĀ© hlaviĀky.

VyletĀly

vĀely, aby se vyprĀjily a moĀ¾nĀi i nakrmily na lĀ-skovĀ½ch jehnĀdĀich. Ani ptĀjci se nenechajĀ- zahanbit, uĀ¾ brzy po rĀjnu, jak se trochu rozednĀ-, slyĀjĀ-m, jak vedle v sadu na sebe pokĀ™ikujĀ-, kosĀjci uĀ¾ nahodili ĀernĀ½ lesklĀ½ svatebnĀ- hĀiv, a je slyĀjet staccato bubnovĀnĀ- strakapouda pĀ™i nĀimluvĀich, kterĀ½m chce ohromit svoji nevĀstu..

Je

obdobĀ- masopustu, kterĀ© se slavĀ- od svĀtkĀ- TĀ™Ā- krĀjĀ-, aĀ¾ do Ā karedĀ©, neboli PopeleĀnĀ- stĀ™edy, od kterĀ© zaĀĀ-nĀi postnĀ- obdobĀ-. PopeleĀnĀ- stĀ™eda je stejnĀ jako Velikonoce pohyblivĀ½ svĀtek a letos trvĀj od 6. ledna do 6. bĀ™ezna. PĀvodnĀ Ājlo o pohanskĀ© svĀtky Ā€“ antickĀ© slavnosti, tzv. saturnĀlie, coĀ¾ je jeden z nejvĀ½znamnĀjĀch svĀtkĀ Ā™Ā-mskĀ©ho nĀjboĀ¾enstvĀ-, slavenĀ½ na zimnĀ- slunovrat k poctĀ SaturnovĀ. PĀ™ed obdobĀ-m pĀstu je dobrĀ© se dobĀ™e najĀ-st i napĀ-t, a k tomu slouĀ¾Ā- prĀvĀ masopust, spojenĀ½ se zabijaĀkami a lidovou zĀbavou, kdy obcemi nebo mĀsty chodĀ- faĀjankovĀ½ prĀvod masek. FaĀjankovĀ½ prĀvod je zapsĀjn jako nehmotnĀ© kulturnĀ- dĀdictvĀ- v knize UNESCO.

O roztockĀ©m

masopustu jsem vĀim psala uĀ¾ loni. I tady na zĀipad od Prahy se stĀjle drĀ¾Ā- tato tradice a dĀ-ky Muzeu v roztockĀ©m zĀjmku, kde je depozitĀĀ™ masek maĀjkar, kterĀ© se na prĀvod pĀjĀujĀ-, bĀ½vĀj velmi pĀknĀ½.

MasopustnĀ-

prĀvod vede Laufr a Ā½enuĀka. PrĀvod obchĀzĀ- domy, kde popĀ™ejĀ- ĀtĀstĀ- a zdravĀ- a nakonec konĀcĀ- u zabijaĀky Klibny (kobyly). NĀjvĀjtĀvy v domech se neobejdou bez pohoĀtĀnĀ-, tradiĀnĀ- je nĀjakĀj ta kobliha, boĀ¾Ā- milosti a frĀĀnek.

MasopustnĀ- masky majĀ- svojĀ- tradiĀnĀ- podobu a kaĀ¾dĀj mĀj svĀj vĀ½znam:

Laufr a 1/2enuÁjka

Laufr pÁ™edstavuje

biÁ™ice s papÁ-rovou Á•epicÁ- a chodÁ-vÁj se svojÁ- Á¾enuÁjkou pÁ™ed prÁ-vodem od chalupy k chalupÁ, a zjiÁjÁuje, zda tam budou maÁjky vÁ-tÁjny. NÁkde mÁ-sto Laufra chodÁ-StrakatÁ½ (Masopust), mÁj na sobÁ, otrhanÁ© a co nejpestÁ™ejÁjÁ- obleÁ•enÁ-.

NevÁ›sta a 1/2enich

V masce nevÁ›sty

byste Á¾enu nenaÁjli. Tuto masku zÁj-sadnÁ› nosÁ- muÁ¾i. Á½ena se skrÁ½vÁj v masce Á½enicha, nÁ›kde takÁ© nazÁ½vanÁ© DruÁ¾ba. Tyto masky nesmÁ›ly chybÁ›t v Á¾ÁjdnÁ©m prÁ-vodu, symbolizujÁ- zaÁ•Ájtek nÁ›Á•eho novÁ©ho.

Turci

VÁ›tÁjinou jdou v

prÁ-vodu Á•tyÁ™mi Á•“ dva jsou Á•žmodÁ™Á-Á•œ a dva Á•žÁ•ervenÁ-.Á•œ V tÁ›chto maskÁjch mohou chodit pouze svobodnÁ- mlÁjenci, navÁ-c jeÁjÁ› pÁ™ed vojnu. PÁ™ed kaÁ¾dÁ½m stavenÁ-m zatancujÁ- Á•žkoleÁ•koÁ•œ Á•“ to proto, aby se vyvedla Á°roda.

MedvÁ›d a MedvÁ›dÁjÁ™

DalÁjÁ- absolutnÁ›

nezbytnÁj maska, kterÁj nesmÁ- chybÁ›t v Á¾ÁjdnÁ©m prÁ-vodu. MedvÁ›dovi jsou pÁ™isuzovÁjny magickÁ© vlastnosti Á•“ pÁ™medevÁjÁ-m plodnost. Proto byla skoro povinnost vÁjch dÁ-vek a Á¾en si s medvÁ›dem zatancovat. MedvÁ›da na provaze vodÁ- dalÁjÁ- maska Á•“ medvÁ›dÁjÁ™.

Á½id

Ten mÁj na sobÁ›

dlouhÁ½ kabÁj, poÁjítÁ½ barevnÁ½mi Á°trÁ¾ky lÁjtek. Na oÁ•Á-ch mÁj brÁ½le bez skel, a jeho tvÁjÁ™ zdobÁ- obrovskÁ½ a dlouhÁ½ nos. Na hlavÁ› mÁj cylindr s husÁ-mi kÁ™Á-dly, tvÁjÁ™ mu zdobÁ- dlouhÁ© vousy. NezbytnÁ½m doplÁ›kem je ranec, kterÁ½ nosÁ- pÁ™es rameno. HlavnÁ-m Á°kolem Á½ida je kontakt s divÁjky, vtipkuje s nimi a snaÁ¾Á- se Á•žobchodovat.

KominÁ-k

Na sobÁ› mÁj

klasickÁ© kominickÁ© obleÁ•enÁ-, na zÁjdech a zadnici ozdobenÁ© cifernÁ-ky. Ty oznaÁ•ujÁ- zaÁ•Ájtek a konec masopustnÁ- veselice. Je znÁjmo, Á¾e kominÁ-ci nosÁ- ÁjtÁ›stÁ-, ale pÁ™esto si na nÁ›j dÁjvejte pozor. V ruce totiÁ¾ drÁ¾Á- Á•ernidlo, kterÁ½m maÁ¾e tvÁjÁ™e vÁjem, kteÁ™Á- se k nÁ›mu pÁ™itoÁ•Á-, a s nÁ›kterÁ½mi se i honÁ-.. Ve stavenÁ-ch Á•žvymetÁj komÁ-ny a peceÁ•œ Á•“ a nachÁjzÁ- vÁ½sluÁ¾ku, kterou hospodynÁ› nechajÁ- v troubÁ› prÁjvÁ› k tomuto Á°Á•elu.

Slaměná 1/2

Oblečen je ve

vestě, pleteně ze slámy. Ze stejného materiálu je i vysoký klobouk. Honěpřihlášejí se, snaží se je povalit na zem a zaerit jim tváře ernidlem. Těmto zpřesobem jim předávají plodivě sly Země. Ve staveně nechávají klas obilě, aby těm zajistil dobrou řodu.

Cikánka

Oblečen v

pestrobarevně oblečeně, s nezbytněmi šátky a cingrůtky, taně s mládenci a za peněze hřdí z ruky osud vějem, kteří žákě cestu.

Ras

Chodě do staveně

na vyřídění hospodyně, aby zkontroloval zdravě zvířat, a nemocně kusy vyřídil. Naběže ke koupi kobyly, kterou ale nikdo nekoupě, a proto ji na konci šekě smutně osud. S sebou mave lákavě skou kabelu, kolem krku vě nec špekšekě, oblečen je do kožené kabětu.

Smrtka

Symbolizuje konec

zimy, stráě malě děti a asistuje u popravě kobyly.

Běba s ně

Čeasto chodě s

řiděm, větřinou nese v ně na zědech děť. Objevuje se ve dvou variantěch. U prvě je děť vycpaně loutka, ozdobě pešřmi zřplatami, postavu běby tvoě maskovaně šlově. Ve druhé variantě vyěněvě šlově z ně je a představuje děť, zatěmco vycpaně je naopak postava běby, připevněně v předklonu na předně šst ně je.

Klibna

Tato maska mve

mě podobu šyřnōhou, nebo dvounōhou. Čestěřnōhou kobyly dějě dva lidě, a popravě, ně to šřdně med, dělat šžzadekě š strěvit v předklonu ně kolik dlouhěch hodin. V přěpadě dvounōch kobyly to větřinou běvě vojěk, seděně na kobyly. Kobyly se hñ s přihlášejí se mi a opět je mve ernidlem.

ěmesněci

Masky představujě

běně profese a povolě. Objevujě se šezněci, holiě, kadeěnice, škavě,

drájená-ci.

Masky v uniformách

Hasiči, vojáci

vájech moáňnách podob váetná husará a dálostáelcá, nová stráňnáci a policajti.

Hudebná-ci

Prá vodu doprovázejí muzikanti se svými nástroji, tentokrát skutečnými a hrají.

Často chodí vají za Laufrem v áele skupiny. Sloáená kapely má áe báť zná, vátájinou se hrají lidovky.

Tvorba masek

maákar nemá ádná pravidla. a kdyá do toho vstoupí domáicá vároba, má áete se doákat rá znách páekvapená. Tady v Roztokách mají svoje Vometaáky - skupinu mladých dávek tanáčch s koááaty, která tvoá - áelo prá vodu, vytváí ejí - másto pro Královnu a její družinu, a metou z cesty váje zlá. Jejich obleáená dopláj - áerná páisy s rolníkami a zdobená koááata. Z nich se volí královna a ta po zvolení celá prá vod jede na klibná.

Klibnu na konci

masopustu áeká smutná osud. Masopustná veselice koná - ážsoudem, á na jehoá konci ras kobytku popravá. Páed tá-m já - ale jsou páeáeny ážhá - chyá " vátájinou anonymná poklesky lidá - z obce. Ná kde másto kobyly pochová vají - basu á " jako symbol konce období - zájav a muziky.

Letos 6. bázna

veselená - ale nekoná, uá v pondělí - je 24. bázen, to je Matáje a záá-ná Matájská pouá. Jak se páekulá - jmeniny Matáje, tak jaro je uá za rohem.

deeres